1 Vektorji in matrike

1.1 Vektor je *urejena n-terica stevil*, ki jo obicajno zapisemo kot stolpec

$$\vec{x} = \begin{bmatrix} x_1 \\ \vdots \\ x_n \end{bmatrix}$$

1.2 Produkt *vektorja* \vec{x} s skalarjem α je vektor

$$\alpha \vec{x} = \alpha \begin{bmatrix} x_1 \\ \vdots \\ x_n \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \alpha x_1 \\ \vdots \\ \alpha x_n \end{bmatrix}$$

1.3 Vsota *vektorjev* \vec{x} in \vec{y} je vektor

$$\vec{x} + \vec{y} = \begin{bmatrix} x_1 \\ \vdots \\ x_n \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} y_1 \\ \vdots \\ y_n \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} x_1 + y_1 \\ \vdots \\ x_n + y_n \end{bmatrix}$$

1.4 Nicelni vektor $\vec{0}$ je tisti vektor, za katerega je $\vec{a}+\vec{0}=\vec{0}+\vec{a}=\vec{a}$ za vsak vektor \vec{a} . Vse komponente nicelnega vektorja so enake 0. Vsakemu vektorju \vec{a} priprada nasprotni vektor $-\vec{a}$, tako da je $\vec{a}+(-\vec{a})=\vec{0}$ Razlika vektorjev \vec{a} in \vec{b} je vsota $\vec{a}+(-\vec{b})$ in jo navadno zapisemo kot $\vec{a}-\vec{b}$.

Lastnosti vektorske vsote

- $\vec{a} + \vec{b} = \vec{b} + \vec{a}$ (komutativnost)
- $\vec{a} + (\vec{b} + \vec{c}) = (\vec{a} + \vec{b}) + \vec{c}$ (asociativnost)
- $a(\vec{a} + \vec{b}) = a\vec{a} + a\vec{b}$ (distributivnost)
- ${\bf 1.5}$ Linearna kombinacija vektorjev \vec{x} in \vec{y} je vsota

$$a\vec{x} + b\vec{y}$$

1.6 Skalarni produkt vektorjev

$$\begin{bmatrix} x_1 \\ \vdots \\ x_n \end{bmatrix} \text{ in } \begin{bmatrix} y_1 \\ \vdots \\ y_n \end{bmatrix} \text{ je stevilo}$$

$$\vec{x} \cdot \vec{y} = x_1 y_1 + x_2 y_2 + \dots + x_n y_n$$

alternativno:

$$\vec{x} \cdot \vec{y} = ||\vec{x}|| ||\vec{y}|| \cos \phi$$

Lastnosti skalarnega produkta

- $\vec{x} \cdot \vec{y} = \vec{y} \cdot \vec{x}$ (komutativnost)
- $\vec{x} \cdot (\vec{y} + \vec{z}) = \vec{x} \cdot \vec{y} + \vec{x} \cdot \vec{z}$ (aditivnost)
- $\vec{x} \cdot (a\vec{y}) = a(\vec{x} \cdot \vec{y}) = (a\vec{x}) \cdot \vec{y}$ (homogenost)
- $\forall \vec{x} \ velja \ \vec{x} \cdot \vec{x} \geq 0$
- ${\bf 1.7}$ Dolzina vektorja \vec{x} je

$$||\vec{x}|| = \sqrt{\vec{x} \cdot \vec{x}}$$

- 1.8 Enotski vektor je vektor z dolzino 1.
- $\mathbf{1.9}$ Za poljubna vektorja $\vec{u}, \vec{v} \in R^n$ velja:

$$|\vec{u} \cdot \vec{v}| \le ||\vec{u}||||\vec{v}||,$$

enakost velja, v primeru, da sta vektorja vzporedna.

1.10 Za poljubna vektorja $\vec{u}, \vec{v} \in \mathbb{R}^n$ velja:

$$||\vec{u} + \vec{v}|| \le ||\vec{u}|| + ||\vec{v}||.$$

 ${\bf 1.11}$ Vektorja \vec{x} in \vec{y} sta ortogonalna (pravokotna) natakno takrat, kadar je

$$\vec{x} \cdot \vec{y} = 0$$

1.12 Ce je ϕ kot med vektorjema \vec{x} in \vec{y} , potem je

$$\frac{\vec{x} \cdot \vec{y}}{||\vec{x}||||\vec{y}||} = \cos \phi$$

1.13 Vektorski produkt:

$$\vec{a} \times \vec{b} = (a_2b_3 - a_3b_2)\mathbf{i} + (a_3b_1 - a_1b_3)\mathbf{j} + (a_1b_2 - a_2b_1)\mathbf{k}$$

Lastnosti vektorskega produkta

- $\vec{a} \times (\vec{b} + \vec{c}) = \vec{a} \times \vec{b} + \vec{a} \times \vec{c}$ (aditivnost)
- $\vec{b} \times \vec{a} = -\vec{a} \times \vec{b}$ (!komutativnost)
- $(a\vec{a}) \times \vec{b} = a(\vec{a} \times \vec{b}) = \vec{a} \times (a\vec{b})$ (homogenost)
- $\vec{a} \times \vec{a} = 0$
- $\vec{a} \times \vec{b}$ je \perp na vektorja \vec{a} in \vec{b}
- $||\vec{a} \times \vec{b}|| = ||\vec{a}|| ||\vec{b}|| \sin \phi$
- Dolzina vektorskega produkta je ploscina paralelograma, katerega vektorja oklepata
- **1.14** Mesani produkt $(\vec{a}, \vec{b}, \vec{c})$ vektorjev \vec{a}, \vec{b} in \vec{c} v R^3 je skalarni produkt vektorjev $\vec{a} \times \vec{b}$ in \vec{c} :

$$(\vec{a}, \vec{b}, \vec{c}) = (\vec{a} \times \vec{b}) \cdot \vec{c}$$

Lastnosti mesanega produkta

- $(\vec{a}, \vec{b}, \vec{c}) = (\vec{b}, \vec{c}, \vec{a}) = (\vec{c}, \vec{a}, \vec{b})$
- $(x\vec{a}, \vec{b}, \vec{c}) = x(\vec{a}, \vec{b}, \vec{c})$ (homogenost)
- $(\vec{a}, \vec{u} + \vec{v}, \vec{c}) = (\vec{a}, \vec{u}, \vec{c}) + (\vec{a}, \vec{v}, \vec{c})$
- Absolutna vrednost mesanega produkta $(\vec{a}, \vec{b}, \vec{c})$ je enaka prostornini paralepipeda

Premice v \mathbb{R}^3

Premico določata smerni vektor $\vec{p} = [a, b, c]^T$ in točka $A(x_0, y_0, z_0)$.

- Parametrična oblika: $\vec{r} = \vec{r}_A + t\vec{p}, t \in R$
- Kanonična oblika: $\frac{x-x_0}{a} = \frac{y-y_0}{b} = \frac{z-z_0}{c}$

Ravnine v R^3

Ravnina z normalo $\vec{n} = [a, b, c]^T$ skozi točko $A(x_0, y_0, z_0)$ ima enačbo

$$(\vec{r} - \vec{r}_A) \cdot \vec{n} = 0$$

oziroma

$$ax + by + cz = d$$

Razdalje

Razdalja od tocke P do ravnine, v kateri lezi tocka A:

$$\cos \phi = \frac{\vec{n} \cdot (\vec{r_P} - \vec{r_A})}{||\vec{n}||||\vec{r_P} - \vec{r_A}||} \text{ oz. } d = |\frac{\vec{n}}{||\vec{n}||} (\vec{r_P} - \vec{r_A})|$$

Razdalja od tocke P do premice, katera gre skozi tocko A:

$$d = \frac{||\vec{e} \times (\vec{r_P} - \vec{r_A})||}{||\vec{e}||}$$

Projekcije vektorjev

Naj bo $proj_{\vec{a}}\vec{b}=\vec{x}$ projekcija vektorja \vec{b} na vektor \vec{a} . Izracunamo jo po sledeci formuli:

$$proj_{\vec{a}}\vec{b} = \frac{\vec{a}\vec{b}}{\vec{a}\vec{a}}\vec{a}$$

 ${\bf 1.15}$ Matrika dimenzije $m\times n$ je tabela $m\times n$ stevil, urejenih vmvrstic in nstolpcev:

$$A^{m \times n} = \begin{bmatrix} x_{11} & x_{12} & x_{13} & \dots & x_{1n} \\ x_{21} & x_{22} & x_{23} & \dots & x_{2n} \\ \vdots & \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ x_{m1} & x_{m2} & x_{m3} & \dots & x_{mn} \end{bmatrix}$$

- **1.16** Matrika, katere elementi so enaki nic povsod zunaj glavne diagonale, se imenuje diagonalna matrika. Za diagonalno matriko je $a_{ij}=0$, kadarkoli velja $i\neq j$
- ${\bf 1.17}$ Matrika $A^{n\times n}$ je spodnjetrikotna, kadar so vsi elementi nad glavno diagonalo enaki 0:

$$a_{ij} = 0 \ kadar \ je \ i < j$$

 ${\bf 1.18}$ Matrika $A^{n\times n}$ je zgornjetrikotna, kadar so vsi elementi pod glavno diagonalo enaki 0:

$$a_{ij} = 0 \ kadar \ je \ i > j$$

- ${\bf 1.19}$ Matrika je trikotna, ce je zgornjetrikotna ali spodnjetrikotna.
- ${f 1.20}$ Dve matriki A in B sta enaki natanko takrat, kadar imata enaki dimenziji in kadar so na istih mestih v obeh matrikah enaki elementi:

$$\begin{array}{l} A^{m\times n}=B^{p\times q} \implies m=p \text{ in } n=q,\\ a_{ij}=b_{ij} \ za \ vsak \ i=1,...,m \ \text{in } j=1,...,n \end{array}$$

 ${f 1.21}$ Produkt matrike s skalarjem dobimo tako, da vsak element matrike pomnozimo s skalarjem

$$aA^{m \times n} = \begin{bmatrix} ax_{11} & ax_{12} & ax_{13} & \dots & ax_{1n} \\ ax_{21} & ax_{22} & ax_{23} & \dots & ax_{2n} \\ \vdots & \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ ax_{m1} & ax_{m2} & ax_{m3} & \dots & ax_{mn} \end{bmatrix}$$

1.22 Vsoto dveh matrik enake dimenzije dobimo tako, da sestejemo istolezne elemente obeh matrik:

$$A + B = \begin{bmatrix} a_{11} + b_{11} & ax_{12} + b_{12} & \dots & ax_{1n} + b_{1n} \\ a_{21} + b_{21} & ax_{22} + b_{22} & \dots & ax_{2n} + b_{2n} \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ a_{m1} + b_{m1} & ax_{m2} + b_{m3} & \dots & ax_{mn} + b_{mn} \end{bmatrix}$$

Osnovne matricne operacije

- A + B = B + A (komutativnost)
- (A+B)+C=A+(B+C) (asociativnost)
- a(A+B) = aA + aB (mnozenje s skalarjem)
- A + (-A) = 0
- x(yA) = (xy)A in $1 \cdot A = A$

 $\mathbf{1.23}$ Transponirana matrika k
 matriki A reda $m\times n$ je matrika reda $n\times m$

$$A = \begin{bmatrix} x_{11} & x_{12} & \dots & x_{1n} \\ x_{21} & x_{22} & \dots & x_{2n} \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ x_{m1} & x_{m2} & \dots & x_{mn} \end{bmatrix}$$

$$A^{T} = \begin{bmatrix} x_{11} & x_{21} & \dots & x_{m1} \\ x_{12} & x_{22} & \dots & x_{m2} \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ x_{1n} & x_{2n} & \dots & x_{nnn} \end{bmatrix}$$

Lastnosti transponiranja matrik

- $(A+B)^T = A^T + B^T$
- $\bullet \ (A \cdot B)^T = B^T \cdot A^T$
- $\bullet \ (xA)^T = xA^T$
- $\bullet \ (A^T)^T = A$
- ${\bf 1.24}$ Produkt matrike A in vektorja \vec{x} je linearna kombinacija stolpcev matrike A, utezi linearne kombinacije so komponente vektorja \vec{x} :

$$A\vec{x} = \begin{bmatrix} \vec{u} & \vec{v} & \vec{w} \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} a \\ b \\ c \end{bmatrix} = a\vec{u} + b\vec{v} + c\vec{w}$$

1.25 Produkt vrstice \vec{x} z matriko A je linearna kombinacija vrstic matrike A, koeficienti linearne kombinacije so komponente vrstice \vec{y} :

$$\vec{y} \cdot A = \begin{bmatrix} y_1, y_2, y_3 \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} \vec{u} \\ \vec{v} \\ \vec{w} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} y_1 \vec{u} \\ y_2 \vec{v} \\ y_3 \vec{w} \end{bmatrix}$$

1.26 Produkt matrik A in B je matrika, katere stolpci so zaporedoma produkti matrike A s stolpci matrike B:

$$AB = A [b_1, b_2, \dots, b_n] = [Ab_1, Ab_2, \dots, Ab_n]$$

1.27 Element c_{ij} v i-ti vrstici in j-tem stolpcu produkta C = AB je skalarni produkt i-te vrstice A in j-tega stolpca matrike B

$$c_{ij} = \sum_{k=1}^{n} a_{ik} b_{kj}$$

1.28 Produkt matrik A in B je matrika, katere vrstice so zaporedoma produkti vrstic matrike A z matriko B:

$$[i - ta \ vrstica \ A] \ B = [i - ta \ vrstica \ AB]$$

Lastnosti matricnega produkta

- $AB \neq BA$ (!komutativnost)
- (xA)B = x(AB) = A(xB) (homogenost)
- C(A + B) = CA + CB (distributivnost)
- A(BC) = (AB)C (asociativnost)
- $\bullet \ (AB)^T = B^T A^T$

V splosnem; komutativnost matricnega mnozenja velja samo, ko sta matriki diagonalizabilni.

1.29 Vrstice matrike A z n stolpci naj bodo a^1, \ldots, a^n , stolpci matrike B z n vrsticami pa b_1, \ldots, b_n . Potem je

$$AB = a^1b_1 + \cdots + a^nb_n$$

1.30 Ce delitev na bloke v matriki A ustreza delitvi v matirki B, potem lahko matriki pomnozimo blocno:

$$\begin{bmatrix} A_{11} & A_{12} \\ A_{21} & A_{22} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} B_{11} & B_{12} \\ B_{21} & B_{22} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} A_{11}B_{11} + A_{12}B_{21} & A_{11}B_{12} + A_{12}B_{22} \\ A_{21}B_{11} + A_{22}B_{21} & A_{21}B_{12} + A_{22}B_{22} \end{bmatrix}$$

1.31 Kvadratna matrika I_k reda $k \times k$, ki ima vse diagonalne elemente enake 1, vse ostale elemente pa 0 ima lastnost, da za vsako matriko A reda $m \times n$ velja $AI_n = A$ in $I_m A = A$. Matrika I_k se imenuje enotska ali identicna matirka.

$$I_k = egin{bmatrix} 1 & 0 & \dots & 0 \\ 0 & 1 & \dots & 0 \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ 0 & 0 & \dots & 1 \end{bmatrix}$$

2 Sistemi linearnih enacb

2.1 Kvadratna matrika A je obrnljiva, ce obstaja taka matrika A^{-1} , da je

$$AA^{-1} = I \ in \ A^{-1}A = I$$

Matrika A^{-1} (ce obstaja) se imenuje matriki A inverzna matrika. Matrika, ki ni obrnljiva, je singularna. Matrika **NI** obrnljiva, kadar je rang(A) < n!

- $\mathbf{2.2}$ Kvadratna matirka reda n je obrnljiva natanko tedaj, ko pri gaussovi eliminaciji dobimo n pivotov.
 - 2.3 Vsaka obrnljiva matrika ima eno samo inverzno matriko.
 - **2.4** Inverzna matrika inverzne matrike A^{-1} je matrika A

$$(A^{-1})^{-1} = A$$

- **2.5** Ce je matrika A obrnljiva, potem ima sistem enac
b $A\vec{x}=\vec{b}$ edino resitev $\vec{x}=A^{-1}\vec{b}$
- ${\bf 2.6}$ Ce obstaja nenicelna resitev \vec{x} enacbe $A\vec{x}=\vec{0},$ matrika A ni obrnljiva(je singularna).
- ${\bf 2.7}$ Ce sta matirki A in B istega reda obrnljivi, je obrnljiv tudi produkt $A\cdot B$ in

$$(A \cdot B)^{-1} = B^{-1} \cdot A^{-1}$$

Pozor! Pravilo

$$(AB)^p = A^p B^p$$

velja le v primeru, ko matriki A in B komutirata, torej AB = BA.

2.8 Inverz transponirane matrike je transponirana matrika inverza

$$(A^T)^{-1} = (A^{-1})^T$$

2.9 Inverz diagonalne matrike z diagonalnimi elementi a_{ii} je diagonalna matrika, ki ima na diagonali elemente a_{ii}^{-1}

$$\begin{bmatrix} a_{11} & & 0 \\ & \ddots & \\ 0 & & a_{nn} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} a_{11}^{-1} & & 0 \\ & \ddots & \\ 0 & & a_{nn}^{-1} \end{bmatrix}$$

 ${\bf 2.10}$ Za izracun inverza matrike A, uporabimo gausovo eliminacijo nad matriko $\left[A|I\right]$

$$\left[A|I\right] = \left[I|A^{-1}\right]$$

- **2.11** Matrika A je simetricna $\Leftrightarrow A^T = A$. Za elemente a_{ij} simetricne matrike velja $a_{ij} = a_{ji}$. Za simetricno matriko vedno velja, da je kvadratna $A \in \mathbb{R}^{n \times n}$.
- **2.12** Ce je matrika A simetricna in obrnljiva, je tudi A^{-1} simetricna.
- ${\bf 2.13}$ Ce je R poljubna (lahko tudi pravokotna) matrika, sta R^TR in RR^T simetricni matriki.

3 Vektorski prostori

- ${\bf 3.1}$ Realni vektorski prostor V je mnozica "vektorjev" skupaj z pravili za
 - sestevanje vektorjev,
 - mnozenje vektorja z realnim stevilom (skalarjem)

Ce sta \vec{x} in \vec{y} poljubna vektorja v V, morajo biti v V tudi

- vsota $\vec{x} + \vec{y}$ in
- produkti $\alpha \vec{x}$ za vse $\alpha \in R$

V vektorskem prostoru V morajo biti tudi VSE linearne kombinacije $\alpha \vec{x} + \beta \vec{y}$

Pravila za operacije v vektorskih prostorih

Operaciji sestevanja vektorjev in mnozenja vektorja s skalarjem v vektorskem prostoru morajo zadoscati naslednjim pravilom:

- $\vec{x} + \vec{y} = \vec{y} + \vec{x}$ (komutativnost)
- $\vec{x} + (\vec{y} + \vec{z}) = (\vec{x} + \vec{y}) + \vec{z}$ (asociativnost)
- \bullet obstaja en sam nenicelni vektor $\vec{0},$ da velja $\vec{x}+\vec{0}=\vec{x}$
- za vsak \vec{x} obstaja natanko en $-\vec{x}$, da je $\vec{x} + (-\vec{x}) = \vec{0}$
- $1 \cdot \vec{x} = \vec{x}$
- $(\alpha\beta)\vec{x} = \alpha(\beta\vec{x})$
- $\alpha(\vec{x} + \vec{y}) = \alpha \vec{x} + \alpha \vec{y}$ (distributivnost)
- $(\alpha + \beta)\vec{x} = \alpha\vec{x} + \beta\vec{x}$
- **3.2** Podmnozica U vektorskega prostora V je vektorski podprostor, ce je za vsak par vektorjev \vec{x} in \vec{y} iz U in vsako realno stevilo α tudi
 - $\vec{x} + \vec{y} \in U$ in
 - $\alpha \vec{x} \in U$.
- **3.3** Mnozica vektorjev U je vektorski podprostor natanko tedaj, ko je vsaka linearna kombinacija vektorjev iz U tudi v U.

Lastnosti vektorskih podprostorov

- \bullet Vsak vektorski podprostor nujno vsebuje nicelni vektor $\vec{0}$
- Presek dveh podprostorov vektorskega podprostora je tudi podprostor
- **3.4** Stolpicni prostor C(A) matrike $A \in R^{m \times n}$ je tisti podprostor vektorskega prostora R^m , ki vsebuje natanko vse linearne kombinacije stolpcev matrike A.

Izracunamo ga tako, da matriko A transponiramo in izvedemo operacijo gaussove eliminacije nad A^T . Vrstice katere ostanejo po gaussivi eliminaciji so linearno neodvisni vektorji, kateri tvorijo stoplicni prostor matrike A, C(A). neformalno: linearna ogrinjaca stolpcev matrike (npr. ce imas 5 stolpcev pa lahko 2 zapises kot linearno kombinacijo ostalih 3 bo imel column space 3 elemente)

- ${\bf 3.5}$ Sistem linearnih enac
b $A\vec{x}=\vec{b}$ je reslijv natanko tedaj, ko je vektor
 $\vec{b}\in C(A)$
- **3.6** Naj bo matrika $A \in \mathbb{R}^{m \times n}$. Mnozica resitev homogenega sistema linearnih enacb je podprostor v vektorskem prostoru \mathbb{R}^n .
- **3.7** Mnozica vseh resitev sistema linearnih enach $A\vec{x} = \vec{0}$ se imenuje nicelni prostor matirke A. Oznacujemo ga z N(A). neformalno: mnozica vektorjev, ki se z neko matriko zmnozijo v nicelni vektor. Matriko A samo eliminiras po gaussu in nato dobljene resitve enacis z $\vec{0}$.
- ${\bf 3.8}$ Ce je matrika A kvadratna in obrnljiva, potem N(A) vsebuje samo vektor $\vec{0}$
- **3.9** Matrika ima *stopnicasto* obliko, kadar se vsaka od njenih vrstic zacne z vsaj eno niclo vec kot prejsnja vrstica.
- **3.10** Prvi element, razlicen od nic v vsaki vrstici, je *pivot*. Stevilo pivotov v matriki se imenuje rang matrike. Rang matrike A zapisemo kot rang(A).
- **3.11** Rang matrike ni vecji od stevila vrstic in ni vecji od stevila stolpcev matrike.

3.12

 $Stevilo\ prostih\ neznank\ matrike = st.\ stolpcev$ - $rang\ matrike$

3.13

1. Visoka in ozka matrika (m>n)ima pol
n stolpicni rang, kadar je $\operatorname{rang}(A)=n$

- 2. Nizka in siroka matrika (m < n) ima pol
n vrsticni rang, kadar je rang(A) = m
- 3. Kvadratna matrika (n=m) ima pol
n rang, kadar je rang(A)=m=n
- ${\bf 3.14}$ Za vsako matriko A s polnim stolpicnim rangom $r=n\leq m,$ velja:
 - 1. Vsi stolpci A so pivotni stolpci
 - 2. Sistem enac
b $A\vec{x}=\vec{0}$ nima prostih neznank, zato tudi nima posebnih resitev
 - 3. Nicelni prostor N(A) vsebuje le nicelni vektor $N(A) = {\vec{0}}$
 - 4. Kadar ima sistem enac
b $A\vec{x}=\vec{b}$ resitev(kar ni vedno res!), je resitev ena sama
 - 5. Reducirana vrsticna oblika matrike (A) se da zapisati kot

$$R = \begin{bmatrix} I \\ 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} n \times n \; enotska \; matrika \\ m - n \; vrstic \; samih \; nicel \end{bmatrix}$$

- ${\bf 3.15}$ Za vsako matriko A s polnim vrsticnim rangom $r=m\leq n$ velja:
 - 1. Vse vrstice so pivotne, ni prostih vrstic in U (stopnicasta oblika) in R(reducirana stopnicasta oblika) nimata nicelnih vrstic
 - 2. Sistem enac
b $A\vec{x}=\vec{b}$ je resljiv za vsak vektor \vec{b}
 - 3. Sistem $A\vec{x} = \vec{b}$ ima n r = n m prostih neznank, zato tudi prav toliko posebnih resitev
 - 4. Stolpicni prostor C(A) je ves prostor R^m
- ${\bf 3.16}$ Za vsako kvadratno matriko A polnega ranga (rang
(A) = m = n) velja:
 - 1. Reducirana vrsticna oblika matrike A je enotska matrika
 - 2. Sistem enac
b $A\vec{x}=\vec{b}$ ima natancno eno resitev za vsak vektor desnih stran
i \vec{b}
 - 3. Matrika A je obrnljiva
 - 4. Nicelni prostor matrike A je samo nicelni vektor $N(A) = \{\vec{0}\}\$
 - 5. Stolpicni prostor matrike A je cel prostor $C(A) = R^m$
 - **3.17** Vektorji $\vec{x_1}, \dots, \vec{x_n}$ so linearno neodvisni, ce je

$$0\vec{x_1} + 0\vec{x_2} + \dots + 0\vec{x_n}$$

edina njihova linearna kombinacija, ki je enaka vektorju $\vec{0}$. Vektorji $\vec{x_1}, \ldots, \vec{x_n}$ so linearno odvisni, ce niso linearno neodvisni.

- **3.18** Ce so vektorji *odvisni*, lahko vsaj enega izrazimo z ostalimi.
- **3.19** Ce je med vektorji $\vec{u_1}, \dots, \vec{u_n}$ tudi nicelni vektor, so vektorji linearno odvisni.
 - **3.20** Vsaka mnozica n vektorjev iz \mathbb{R}^n je odvisna, kadar je n>m.
- **3.21** Stolpci matrike A so linearno neodvisni natanko tedaj, ko ima homogena enacba $A\vec{x} = \vec{0}$ edino resitev $\vec{x} = \vec{0}$.
- **3.22** Kadar je rang(A)=n, so stolpci matrike $A\in R^{m\times n}$ linearno neodvisni. Kadar je pa rang(A)< n, so stolpci matrike $A\in R^{m\times n}$ linearno odvisni.
- **3.23** Kadar je rang(A)=m, so vrstice matrike $A\in R^{m\times n}$ linearno neodvisne. Kadar je pa rang(A)< m, so vrstice matrike $A\in R^{m\times n}$ linearno odvisne.
- ${\bf 3.24}$ Vrsticni prostor matrike A je podprostor v $\mathbb{R}^n,$ ki ga razpenjajo vrstice matrike A.
- **3.25** Vrsticni prostor matrike A je $C(A^T)$, stolpicni prostor matrike A^T .
 - **3.26** Baza vektorskega prostora je mnozica vektorjev, ki

- 1. je linearno neodvisna in
- 2. napenja cel prostor.
- **3.27** Vsak vektor iz vektorskega prostora lahko na en sam nacin izrazimo kot linearno kombinacijo baznih vektorjev.
- **3.28** Vektorji $\vec{x_1}, \dots, \vec{x_n}$ so baza prostora R^n natanko tedaj, kadar je matrika, sestavljena iz stolpcev $\vec{x_1}, \dots, \vec{x_n}$, obrnljiva.
 - ${\bf 3.29}$ Prostor \mathbb{R}^n ima za n>0neskoncno mnogo razlicnih baz.
- **3.30** Ce sta mnozici vekotrjev $\vec{v_1}, \ldots, \vec{v_m}$ in $\vec{u_1}, \ldots, \vec{u_n}$ obe bazi istega vektorskega prostora, potem je $m = n \implies$ vse baze istega vektorskega prostora imajo isto stevilo vektorjev.
 - **3.31** Dimenzija vektroskega prostora je stevilo baznih vektorjev.
- ${\bf 3.32}$ Dimenziji stolpicnega prostora C(A)in vrsticnega prostora $C(A^T)$ sta enaki rangu matrike A

$$dim(C(A)) = dim(C(A^T)) = rang(A).$$

- **3.33** Dimenzija nicelnega prostora N(A) matrike A z n stolpci in ranga r je enaka dim(N(A)) = n r.
- **3.34** Stolpicni prostor C(A) in vrsticni prostor $C(A^T)$ imata oba dimenzijo r. Dimenzija nicelnega prostora N(A) je n-r, Dimenzija levega nicelnega prostora $N(A^T)$ pa je m-r.
- **3.35** Vsako matriko ranga 1 lahko zapisemo kot produkt(stolpcnega) vektorja z vrsticnim vektorjem $A = \vec{u}\vec{v}^T$.

4 Linearne preslikave

- **4.1** Preslikava $A:U\to V$ je linearna, ce velja
 - 1. aditivnost: $A(\vec{u}_1 + \vec{u}_2) = A\vec{u}_1 + A\vec{u}_2$ za vse $\vec{u}_1, \vec{u}_2 \in U$,
 - 2. homogenost: $A(\alpha \vec{u}) = \alpha(A\vec{u})$ za vse $\alpha \in R$ in $\vec{u} \in U$.

Oziroma v enem koraku:

$$A(\alpha \vec{u}_1 + \beta \vec{u}_2) = \alpha A(\vec{u}_1) + \beta A(\vec{u}_2).$$

Pozor! Preslikava ni linearna, ce $A(\vec{0}) \neq \vec{0}$.

4.2 Preslikava $A:U\to V$ je linearna natanko tedaj, ko velja

$$A(\alpha_1 \vec{u}_1 + \alpha_2 \vec{u}_2) = \alpha_1 A \vec{u}_1 + \alpha_2 A \vec{u}_2$$

za vse $\alpha_1, \alpha_2 \in R$ in vse $\vec{u}_1, \vec{u}_2 \in U$.

- **4.3** Ce je A *linearna preslikava*, je $A\vec{0} = \vec{0}$.
- **4.4** Naj bo $A: U \to V$ linearna preslikava in $\sum_{i=1}^k \alpha_i \vec{u}_i$ linearna kombinacija vektorjev. Potem je $A(\sum_{i=1}^k \alpha_i \vec{u}_i) = \sum_{i=1}^k \alpha_i A \vec{u}_i$.
- **4.5** Naj bo $\beta = \{\vec{u_1}, \dots, \vec{u_n}\}$ baza za vektorski prostor U. Potem je linearna preslikava $A: U \to V$ natanko dolocena, ce poznamo slike baznih vektorjev.
- **4.6** Naj bo $\beta = \{\vec{u_1}, \dots, \vec{u_n}\}$ baza za U in $\{\vec{v_1}, \dots, \vec{v_n}\}$. Potem obstaja natanko ena linearna preslikava $A: U \to V$, za katero je $A\vec{u_i} = \vec{v_i}$ za $i = 1, 2, \dots, n$.
 - **4.7** Naj bo $A: U \to V$ linearna preslikava. Potem mnozico

$$ker A = \{\vec{u} \in U; A\vec{u} = \vec{0}\}$$

imenujemo jedro linearne preslikave. Ker je $A\vec{0} = \vec{0}$, je $\vec{0} \in \ker A$ za vse A. Zato je jedro vedno neprazna mnozica. Ce je matrika $A\phi$ enotska preslikava za ϕ , potem velja

$$ker\phi = N(A)$$
.

- 4.8 Jedro linearne preslikave $A:U\to V$ je vektorski podprostor v U.
 - 4.9 Mnozico

$$im\ A = \{\vec{v} \in V; obstaja\ tak\ \vec{u} \in U,\ da\ je\ \vec{v} = A\vec{u}\}$$

imenujemo slika linearne preslikave $A:U\to V$. Ce je matrika $A\phi$ enotska preslikava za ϕ , potem velja

$$im\phi = C(A)$$
.

4.10 Ce je $A:U\to V$ linearna preslikava, potem je njena slika $im\ A$ vektorski podprostor v V.

4.11 Ce je $A:U\to V$ linearna preslikava, in je rang matrike te preslikave v standardni bazi poln, potem lahko sklepamo, da ima ta preslikava **trivialno jedro**.

5 Ortogonalnost

5.1 Podprostora U in V vektorskega prostora sta med seboj ortogonalna, ce je vsak vektor $\vec{u} \in U$ ortogonalna na vsak vektor $\vec{v} \in V$.

5.2 Za vsako matriko $A \in \mathbb{R}^{m \times n}$ velja:

- 1. Nicelni prostor N(A) in vrsticni prostor $C(A^T)$ sta ortogonalna podprostora \mathbb{R}^n
- 2. Levi nicelni prostor $N(A^T)$ in stolpicni prostor C(A) sta ortogonalna podprostora prostora \mathbb{R}^m .
- ${\bf 5.3}$ Ortogonalni komplement V^\perp podprostora V vsebuje VSE vektorje, ki so ortogonalni na V.
 - **5.4** Naj bo A matrika dimenzije $m \times n$.
 - Nicelni prostor N(A) je ortogonalni komplement vrsticnega prostora $C(A^T)$ v prostoru \mathbb{R}^n
 - Levi nicelni prostor $N(A^T)$ je ortogonalni komplement stolpicnega prostora C(A) v prostoru $R^m.$

krajse:

$$N(A) = C(A^T)^{\perp}$$
$$N(A^T) = C(A)^{\perp}$$

tukaj lahko vedno pomnozimo s komplementom, da dobimo npr.

$$N(A)^{\perp} = C(A^T)$$

dodatek:

$$dimN(A) = st.stolpcev - rang(A)$$

 $dimN(A^T) = st.vrstic - rang(A)$
 $dimC(A) = dimC(A^T) = rang(A)$

- **5.5** Za vsak vektor \vec{y} v stolpicnem prostoru C(A) obstaja v vrsticnem prostoru $C(A^T)$ en sam vektor \vec{x} , da je $A\vec{x} = \vec{y}$.
- **5.6** Ce so stolpci matrike A linearno neodvisni, je matrika A^TA obrnljiva.
 - 5.7 Matrika P je projekcijska, kadar
 - je simetricna: $P^T = P$ in
 - velja $P^2 = P$.
- **5.8** Ce je P projekcijska matrika, ki projecira na podprostor U, potem je I-P projekcijska matrika, ki projecira na U^\perp , ortogonalni komplement podprostora U.
- **5.9** Vektorji $\vec{q_1}, \vec{q_2}, \dots, \vec{q_n}$ so ortonormiranim kadar so ortogonalni in imanjo vsi dolzino 1, torej

$$\vec{q_i}^T \vec{q_i} = \begin{cases} 0 \text{ ko je } i \neq j \text{ pravokotni vektorji} \\ 1 \text{ ko je } i = j \text{ enotski vektorji} \end{cases}$$

za matriko $Q = [\vec{q_1}, \vec{q_2} \dots \vec{q_n}]$ velja $Q^T Q = I$.

5.10 Vektorji $\vec{q_1}, \dots, \vec{q_n}$ naj bodo ortonormirani v prostoru $R^m.$ Potem za matriko

$$Q = \left[\vec{q_1} \vec{q_2} \dots \vec{q_n} \right]$$

velja, da je $Q^TQ = I_n$ enotska matrika reda n.

5.11 Matrika Q je ortogonalna, kadar je

- 1. kvadratna in
- 2. ima ortonormirane stolpce.
- **5.12** Ce je Q ortogonalna matirka, potem je obrnljiva in

$$\begin{aligned} Q^{-1} &= Q^T \\ dim U^\perp &= n - dim U \\ (U^\perp)^\perp &= U \end{aligned}$$

 $\bf 5.13$ Mnozenje z ortogonalno matriko ohranja dolzino vektorjev in kote med njimi. Ce je Q ortogonalna matrika, potem je

$$||Q\vec{x}|| = ||\vec{x}||$$
 za vsak vektor \vec{x} in $(Q\vec{x})^T Q\vec{y} = \vec{x^T}\vec{y}$ za vsak vektor \vec{x} in \vec{y}

- ${\bf 5.14}$ Ce sta Q_1 in Q_2 ortogonalni matriki, je tudi produkt $Q=Q_1Q_2$ ortogonalna matrika.
- **5.15 Gram-Schmidtova** ortogonalizacija. Za vhod uporabimo Linearno ogrinjaco linearno neodvisnih vekotrjev. Po gramschmidtovi ortogonalizaciji pa dobimo paroma ortogonalne vektorje. Postopek:

Po tem postopku dobimo paroma ortogonalne vektorje po Gram-Schmidtovi ortogonalizaciji.

- **5.16 QR Razcep:** Iz linearno neodvisnih vektorjev a_1, \ldots, a_n z *Gram-Schmidtovo* ortogonalizacijo dobimo ortonormirane vektorje q_1, \ldots, q_n . Matriki A in Q s temi stolpci zadoscajo enacbi A = QR, kjer je R zgornjetrikotna matrika.
 - Najprej z Gram-Schmidtovo ortogonalizacijo poiscemo linearno neodvisne vektorje matrike A
 - Vektorje normiramo in jih zapisemo v matriko Q.
 - Matriko R
 dobimo tako, da matriko Q^T pomnozimo z matriko
 ${\cal A}$

$$R = Q^T A$$

Tako smo prisli do vseh elementov v QR razcepu matrike A.

Sedaj ko imamo izracunane vse elemente lahko zapisemo se projekcijsko matriko. To je matrika pravokotne projekcije na C(Q)=C(A). Njen izracun je preprost:

$$QQ^T = pravokotna projekcija na C(Q) = C(A)$$

Sedaj lahko to projekcijsko matriko pomnozimo z desne s poljubnim vektorjem in ugotovimo kam se preslika v prostoru C(A). V nasprotnem primeru, ce bi pa zeleli imeti projekcijsko matriko, s katero bi radi videli kam se vektor preslika v prostoru $N(A^T)$, bi pa od identicne matrike odsteli projekcijsko matriko za C(Q).

$$I - QQ^T = pravokotna projekcija na C(A)^{\perp} = N(A^T)$$

 ${\bf 5.17}$ Vektorski prostor ι je mnozica vseh neskoncnih zaporedij \vec{u} s koncno dolzino

$$||\vec{u}||^2 = \vec{u} \cdot \vec{u} = \vec{u_1}^2 + \vec{u_2}^2 + \dots < \infty$$

5.18 Predoloceni sistemi

$$A^T A \begin{bmatrix} a \\ b \end{bmatrix} = A^T \vec{f}$$

Kjer je A matrika sistemov linearnih enacb in \vec{f} vektor pricakovanih resitev po gaussovi eliminaciji zgornje enacbe, dobimo spremenljivke, ki predstavljao najboljso aproksimacijo vseh kombinaicij rezultatov in vhodnih spremenljivk.

6 Determinante

6.1 Determinanta enotske matirke je det(I) = 1.

$$\begin{vmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{vmatrix} = 1 \ in \begin{vmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{vmatrix} = 1.$$

6.2 Determinanta spremeni predznak, ce med seboj zamenjamo dve vrstici.

Dodatna lastnost:

$$\left| \begin{array}{cc} A & C \\ 0 & B \end{array} \right| = \det(A)\det(B)$$

- ${\bf 6.3}$ Determinanta je linearna funkcija vsake vrstice posebej. To pomeni, da se
 - 1. determinanta pomnozi s faktorjem t, ce eno vrstico determinante(vsak element v tej vrstici) pomnozimo s faktorjem t.

$$\begin{vmatrix} ta & tb \\ c & d \end{vmatrix} = t \begin{vmatrix} a & b \\ c & d \end{vmatrix}$$

2. determinanta je vsota dveh determinant, ki se razlikujeta le v eni vrstici, ce je v provitni determinanti ta vrstica vsota obeh vrstic, ostale vrstice pa so enake v vseh treh determinantah.

$$\begin{vmatrix} a+a' & b+b' \\ c & d \end{vmatrix} = \begin{vmatrix} a & b \\ c & d \end{vmatrix} + \begin{vmatrix} a' & b' \\ c & d \end{vmatrix}$$

Pozor! Kadar mnozimo matriko A s skalarjem t, se vsak element matrike pomnozi s skalarjem. Ko racunamo determinanto produkta matirke s skalarjem tA, skalar t izpostavimo iz vsake vrstice posebej, zato je $det(tA) = t^n det(A)$, kjer je n stevilo vrstic (ali stolpcev) determinante.

- **6.4** Matrika, ki ima dve enaki vrstici, ima determinanto enako 0.
- **6.5** Ce v matriki od poljubne vrstice odstejemo mnogokratnik neke druge vrstice, se njena determinanta ne spremeni.
- **6.6** Naj boApoljubna kvadratna matirka $n\times n$ in Unjena vrsticno-stopnicasta oblika, ki jo dobimo z Gaussovo eliminacijo. Potem je

$$det(A) = \pm det(U).$$

- **6.7** Determinanta, ki ima vrstico samih nicel, je enaka 0.
- ${f 6.8}$ Determinanta trikotne matrike A je produkt diagonalnih elementov:

$$det(A) = a_{11}a_{22}\dots a_{nn}.$$

- **6.9** Determinanta singularne matrike je enaka 0, determinanta obrnljive matrike je razlicna od 0.
- **6.10** Determinanta produkta dveh matrik je enaka produktu determinant obeh matrik:

$$det(AB) = det(A)det(B).$$

6.11 Determinanta inverzne matrike je enaka

$$det(A^{-1}) = 1/det(A)$$

in determinanta potence A^n matrike A je

$$\det(A^n) = (\det(A))^n$$

ter determinanta transponirane matrike je enaka determinanti originalne matrike, saj ko naredimo razvoj po vrsticah, pridemo do enakih elementov po diagonali.

$$det(A) = det(A^T).$$

- **6.12** Transponirana matrika A^T ima isto determinanto kot A.
- 6.13 Recap dovoljenih operacij nad determinanto
- 1. Ce zamenjamo dve vrstici, se **spremeni** predznak determinante
- 2. Vrednost determinante se ne spremeni, ce neki vrstici pristejemo poljuben veckratnik katerekoli druge vrstice.
- 3. Ce vse elemente neke vrstice pomnozimo z istim stevilom α , se vrednost determinante pomnozi z α .
- $\bf 6.14$ Vsaka lastnost, ki velja za vrstice determinante, velja tudi za njene $\bf stolpce.$ Med drugim:
 - Determinanta spremeni predznak, ce med seboj zamenjamo dva stolpca
 - Determinanta je enaka 0, ce sta dva stolpca enaka
 - Determinanta je enaka 0, ce so v vsaj enem stolpcu same nicle.
- ${\bf 6.15}$ (kofaktorska formula) Ce je A kvadratna matrika reda n
, njeno determinanto lahko izracunamo z razvojem poi-tiv
rstici

$$det(A) = a_{i1}C_{i1} + a_{i2}C_{i2} + \ldots + a_{in}C_{in}.$$

Kofaktorje C_{ij} izracunamo kot $C_{ij}=(-1)^{i+j}D_{ij}$, kjer je D_{ij} determinanta, ki jo dobimo, ce v A izbrisemo i-to vrstico in j-ti stolpec.

6.16 Inverzna matrika A^{-1} matrike A je transponirana matrika kofaktorjev, deljena z determinanto |A|:

$$A^{-1} = \frac{C^T}{\det(A)},$$

kjer je C matrika kofaktorjev matrike A.

- **6.17** Ploscina paralelograma, dolocenega z vektorjema \vec{a} in $\vec{b} \in R^2$ je enaka $\det([\vec{a}\vec{b}])$, to je absolutni vrednosti determinante s stolpcema \vec{a} in \vec{b} .
- **6.18** Mesani produkt vektorjev \vec{a} in \vec{b} in \vec{c} je enak determinanti matrike, ki ima te tri vektorje kot stolpce.
 - **6.19** Naj bo A matrika $R^{n \times n}$

$$A \ je \ obrnljiva \iff det A \neq 0$$

$$A^{-1}$$
 ne obstaja \iff det $A=0$

7 L. vrednosti in vektorji

- **7.1** Vektor $\vec{x} \neq \vec{0}$, za katerega je $A\vec{x} = \lambda \vec{x}$ lastni vektor. Stevilo λ je lastna vrednost. **Pozor!** Nicelni vektor $\vec{0}$ ne more biti lastni vektor. Lahko pa je lastna vrednost enaka 0.
- **7.2** Ce ima matrika A lastno vrednost λ in lastni vektor \vec{x} , potem ima matrika A^2 lastno vrednost λ^2 in isti lastni vektor \vec{x} .
- 7.3 Ce ima matrika A lastno vrednost λ in lastni vektor \vec{x} , potem ima matrika A^k lastno vrednost λ^k in isti lastni vektor \vec{x} .
- 7.4 Ce ima matrika A lastno vrednost λ in lastni vektor \vec{x} , potem ima inverzna matrika lastno vrednost $1/\lambda$ in isti lastni vektor \vec{x} .
- ${\bf 7.5}$ Sled kvadratne matrike A redanje vsota njenih diagonalnih elementov.

$$sled(A) = \sum_{i=1}^{n} a_{ii} = a_{11} + \dots + a_{nn}.$$

7.6 Sled matrike je enaka vsoti vseh lastnih vrednosti, stetih z njihovo veckratnostjo. Ce so $\lambda_1, \ldots, \lambda_n$ lastne vrednosti matrike reda n, potem je sled enaka vsoti

$$sled(A) = \sum_{i=1}^{n} \lambda_i = \lambda_1 + \dots + \lambda_n,$$

determinanta matrike pa *produktu* lastnih vrednosti

$$det(A) = \prod_{i=1}^{n} \lambda_i = \lambda_1 \dots \lambda_n.$$

Lastnosti sledi Za matrike $A, B, P \in \mathbb{R}^{n \times n}$ velja

- 1. $\operatorname{tr}(\alpha A) = \alpha \operatorname{tr}(A)$,
- 2. tr(A + B) = tr(A) + tr(B),
- 3. $tr(A^T) = tr(A)$,
- 4. $\operatorname{tr}(AB) = \operatorname{tr}(BA)$,
- 5. $\operatorname{tr}(PAP^{-1}) = \operatorname{tr}(A)$ za vsako obrnljivo matriko P.
- 6. tr(ABP) = tr(APB, ce so A, B, P simetricne matirke.
- 7. $\operatorname{tr}(ABP) = \operatorname{tr}(A^T B^T P^T)$.

Za poljubna vektorja $x, y \in \mathbb{R}^n$ velja:

$$\operatorname{tr}(xy^T) = \operatorname{tr}(x^Ty)$$

- 7.7 Ce ima matrika A lastno vrednost λ , ki ji pripada lastni vektor \vec{x} , potem ima matrika A+cI lastno vrednost $\lambda+c$ z istim lastnim vektorjem \vec{x} (velja samo z enotskimi matrikami I).
- **7.8** Lastne vrednosti trikotne matrike so enake diagonalnim elementom.
- 7.9 Denimo, da ima matrika $A \in R^{n \times n}$ n linearno neodvisnih lastnih vektorjev $\vec{x}_1, \vec{x}_2, \dots, \vec{x}_n$. Ce jih zlozimo kot stolpce v matriko S

$$S = \left[\vec{x}_1, \vec{x}_2, \dots, \vec{x}_n \right],$$

potem je T =: $S^{-1}AS$ diagonalna matrika z lastnimi vrednostmi $\lambda_i, i=1,\ldots,n$ na diagonali

$$S^{-1}AS = T = \begin{bmatrix} \lambda_1 & & \\ & \ddots & \\ & & \lambda_n \end{bmatrix}.$$

Pozor! Lastni vektorji v matriki S morajo biti v istem vrstnem redu kot lastne vrednosti v matriki T.

- **7.10** Ce je $A = STS^{-1}$, potem je $A^k = ST^kS^{-1}$ za vsak $k \in N$.
- 7.12 Vse lastne vrednosti realne simetricne matrike so realne.
- 7.13 Lastni vektorji realne simetricne matrike, ki pripadajo razlicnim lastnim vrednostim, so med seboj pravokotni.
- 7.14 Schurov izrek Za vsako kvadratno matriko reda n, ki ima le realne lastne vrednosti, obstaja taka ortogonalna matrika Q, da je

$$Q^T A Q = T$$

zgornjetrikotna matrika, ki ima lastne vrednosti(lahko so kompleksne) matrike A na diagonali.

- **7.15 Spektralni izrek** Vsako simetricno matriko A lahko razcepimo v produkt $A = QTQ^T$, kjer je Q ortogonalna matrika lastnih vektorjev, T pa diagonalna z lastnimi vrednostmi matrike A na diagonali.
- $\bf 7.16$ Vsako realno simetricno matriko lahko zapisemo kot linearno kombinacijo matrik ranga 1

$$A = \lambda_1 \vec{q_1} \vec{q_1}^T + \lambda_2 \vec{q_2} \vec{q_2}^T + \dots + \lambda_n \vec{q_n} \vec{q_n}^T,$$

kjer so \vec{q}_i stolpci matrike Q (torej lastni vektorji matrike A).

- **7.17** Za simetricno nesingularno matriko A je stevilo pozitivnih pivotov enako stevilu pozitivnih lastnih vrednosti.
- 7.18 Kvadratna matrika je pozitivno definirana, kadar so vse njene lastne vrednosti pozitivne.
- **7.19** Kvadratna matrika reda 2 je pozitivno definirana natanko tedaj, kadar sta pozitivni sled in determinanta matrike.
- ${\bf 7.20}$ Simetricna matrika A redanje pozitivno definirana natanko tedaj, ko je za vsak vektor $\vec x \ne \vec 0 \in R^n$

$$\vec{x}^T A \vec{x} > 0$$

- **7.21** Ce sta matriki A in B pozitivno definitni, je pozitivno definitna tudi njuna vsota A+B.
- **7.22** Matrika A je pozitivno definitna, kadar so vse njene vodilne glavne poddeterminante pozitivne.
- ${\bf 7.23}$ Ce so stolpci matrike R linearno neodvisni, je matrika $A=R^TR$ pozitivno definitna.
- **7.24** Za vsako simetricno pozitivno definitno matriko A obstaja zgornjetrikotna matrika R, da je $A = R^T R$.
- 7.25 Simetricna matrka reda n, ki ima eno od spodnjih lastnosti, ima tudi ostale stiri:
 - 1. Vseh n pivotov je pozitivnih;
 - 2. Vseh n vodilnih glavnih determinant je pozitivnih;
 - 3. Vseh n lastnih vrednosti je pozitivnih;
 - 4. Za vsak $\vec{x} \neq \vec{0}$ je $\vec{x}^T A \vec{x} > 0$;
 - 5. $A = R^T R$ za neko matriko R z linearno neodvisnimi stolpci.

7.26 Vsako realno $m \times n$ matriko A lahko zapisemo kot produkt $A = UEV^T$, kjer je matrika U ortogonalna $m \times m$, E diagonalna $m \times n$ in V ortogonalna $n \times n$.

7.27 Ce je matrika A simetricna in so vsej njeni elementi realni, potem je njen rang enak stevilu nenicelnih lastnih vrednosti matrike A.

$$rang(A) = stevilo \lambda A$$

7.28 Diagonalizacija oz podobnost matrik. Matriki A in B sta podobni, ce imata obe iste lastne vrednosi. Diagonalno matriko sestavimo tako, da v njeno diagonalo vpisemo lastne vrednosti. Matriko P pa sestavimo iz njenih lastnih vektorjev; po stolpcih.

$$A = PDP^{-1} \text{ oz.}$$

$$D = P^{-1}AP$$

7.29 Spektralni razcep Naj bodo vekotrji $\vec{q}_1,\ldots,\vec{q}_n$ ONB iz l. vektorjev marike A za l. vrednost $\lambda_1,\ldots,\lambda n$, potem lahko matriko A zapisemo kot:

$$A = \lambda_1 \vec{q_1} \vec{q_1}^T + \dots + \lambda_n \vec{q_n} \vec{q_n}^T$$

7.30 Nekaj lastnosti simetricnih matrik

- Vse lastne vrednosti simetricne matrike so realne. Lastni vektorji realne simetricne matrike, ki pripadajo razlicnim lastnim vrednostim, so med seboj pravokotni.
- Vsako realno simetricno matriko A lahko zapisemo kot $A = QDQ^T$, kjer je Q ortogonalna matrika lastnih vektorjev, D pa diagonalna matrika, ki ima na diagonali pripadajoce lastne vrednosti matrike A.

8 Napredna linearna algebra

8.1 Schurov izrek

(Schur): Naj bo $A \in \mathbb{R}^{n \times n}$ matrika z lastnimi vrednostmi $\lambda_1, \ldots, \lambda_n$. Potem obstaja ortogonalna matrika $Q \in \mathbb{R}^{n \times n}$ in zgornje trikotna matrika Z, ki ima na diagonali $\lambda_1, \ldots, \lambda_n$, da velja

$$A = QZQ^{-1} = QZQ^{T}.$$

- Posledica: Vsaka matrika $A \in \mathbb{R}^{n \times n}$ je podobna zgornje trikotni matriki.
- Posledica: Vsaka simetrična matrika $A \in \mathbb{R}^{n \times n}$ je ortogonalno podobna diagonalni matriki.

• Posledica: Če ima matrika $A \in \mathbb{R}^{n \times n}$ lastne vrednosti enake $\lambda_1, \lambda_2, \dots, \lambda_n$, potem je

$$tr(A) = \lambda_1 + \lambda_2 + \ldots + \lambda_n$$

in

$$\det(A) = \lambda_1 \lambda_2 \dots \lambda_n.$$

• Posledica (Cayley-Hamilton): Če je $\Delta_A(x) = \det(A - xI_n)$ karakteristični polinom matrike A, potem velja $\Delta_A(A) = 0$.

8.2 Frobeinusova norma

Za matriki $A \in \mathbb{R}^{m \times n}$ in $B \in \mathbb{R}^{m \times n}$ definiramo

$$\langle A, B \rangle = \operatorname{tr}(A^T B).$$

Za produkt $\langle A, B \rangle : \mathbb{R}^{m \times n} \times \mathbb{R}^{m \times n} \to \mathbb{R}$ velja za vse matrike $A, B, C \in \mathbb{R}^{m \times n}$ in za vse $\alpha, \beta \in \mathbb{R}$,

- 1. $\langle A, B \rangle = \langle B, A \rangle$,
- 2. $\langle \alpha A + \beta B, C \rangle = \alpha \langle A, C \rangle + \beta \langle B, C \rangle$,
- $3. \langle A, A \rangle \geq 0,$
- 4. $\langle A,A\rangle=0$ natanko tedaj, ko je A=0.

Zato $\langle A, B \rangle$ imenujemo skalarni produkt matrik A in B. Za matrike $A \in \mathbb{R}^{m \times n}$, $B \in \mathbb{R}^{m \times k}$ in $C \in \mathbb{R}^{k \times n}$ velja

$$\langle A, BC \rangle = \langle B^T A, C \rangle = \langle AC^T, B \rangle.$$

Frobeniusova norma matrike $A = [a_{ij}] \in \mathbb{R}^{m \times n}$ je definirana kot

$$||A||_F = ||A|| = \sqrt{\langle A, A \rangle} = \sqrt{\operatorname{tr}(A^T A)}.$$

Velja:

$$||A||_F^2 = \sum_{i=1}^n \sum_{i=1}^m a_{ij}^2 = \sum_{i=1}^{\min(m,n)} \sigma_i^2.$$

Posledica:

$$||A||_F = \sqrt{\sum_{i=1}^n \lambda_i^2}$$

(Eckart, Young). Naj bo $A = U\Sigma V^T$ razcep singularnih vrednosti matrike $A \in \mathbb{R}^{m\times n}, m \geq n$, kjer $U = [u^{(1)} \dots u^{(m)}]$ in $\mathbb{R}^{m\times m}$ in $V = [v^{(1)} \dots v^{(n)}]$ in $\mathbb{R}^{n\times n}$. Potem je matrika A_k iz $\mathbb{R}^{m\times n}$ ranga $k, k \leq n$, ki je med vsemi matrikami ranga k v Frobeniusovi normi najbližje matriki A, enaka

$$A_k = \sigma_1 u^{(1)} (v^{(1)})^T + \sigma_2 u^{(2)} (v^{(2)})^T + \dots + \sigma_k u^{(k)} (v^{(k)})^T$$

in velia

$$||A - A_k||_F = \sqrt{\sigma_{k+1}^2 + \ldots + \sigma_n^2}.$$

(Velja torej $||A - A_k||_F \le ||A - X||_F$ za $||A - X||_F$ za vse matrike $X \in \mathbb{R}^{m \times n}$, za katere velja rank(X) = k.)

8.3 Kroneckerjev produkt

Kroneckerjev produkt (tudi tenzorski produkt) matrik $A=[a_{ij}]\in\mathbb{R}^{m\times n}$ in $B\in\mathbb{R}^{p\times q}$ je $mp\times nq$ matrika

$$A \otimes B = \begin{bmatrix} a_{11}B & a_{12}B & \cdots & a_{1n}B \\ a_{21}B & a_{22}B & \cdots & a_{2n}B \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ a_{m1}B & a_{m2}B & \cdots & a_{mn}B \end{bmatrix} \in \mathbb{R}^{mp \times nq}.$$

Če so matrike A,B,C in D primerne velikosti, potem veljajo naslednje enakosti:

- 1. $0 \otimes A = A \otimes 0 = 0$
- 2. $\alpha \otimes A = A \otimes \alpha = \alpha A$ za vsak $\alpha \in \mathbb{R}$
- 3. $(\alpha A) \otimes B = A \otimes (\alpha B) = \alpha (A \otimes B)$
- 4. $(A+B) \otimes C = A \otimes C + B \otimes C$ in $A \otimes (B+C) = A \otimes B + A \otimes C$
- 5. $(A \otimes B)^T = A^T \otimes B^T$
- 6. $(A \otimes B) \otimes C = A \otimes (B \otimes C)$.
- 7. $(A \otimes B)(C \otimes D) = (AC) \otimes (BD)$.
- 8. $(A \otimes B)^{-1} = A^{-1} \otimes B^{-1}$ če A in B obrnljivi.
- 9. $\operatorname{tr}(A \otimes B) = \operatorname{tr}(A)\operatorname{tr}(B)$
- 10. $\operatorname{rang}(A \otimes B) = \operatorname{rang}(A)\operatorname{rang}(B)$
- 11. Če ima matrika $A \in \mathbb{R}^{n \times n}$ lastne vrednosti $\lambda_1, \ldots, \lambda_m$ in ima matrika B lastne vrednosti μ_1, \ldots, μ_n , potem je množica lastnih vrednosti matrike $A \otimes B$ enaka:

$$S_{\lambda} = \{\lambda_i \mu_j; \lambda_i \text{ lastna vrednost } A, \mu_j \text{ lastna vrednost } B\}$$

in
$$|S_{\lambda}| \leq mn$$

12. Če $A \in \mathbb{R}^{n \times n}$ in $B \in \mathbb{R}^{m \times m}$, potem je $\det(A \otimes B) = (\det A)^m (\det B)^n$.

Posledica:

$$||A \otimes B||_F = ||A||_F \cdot ||B||_F$$

8.4 Vektorizacija

Za matriko $A \in \mathbb{R}^{m \times n}$ označimo vektorizacijo matrike Akot

$$\operatorname{vec}(A) = \begin{bmatrix} A^{(1)} \\ A^{(2)} \\ \vdots \\ A^{(n)} \end{bmatrix} \in \mathbb{R}^{mn}.$$

vec je preslikava iz $\mathbb{R}^{m \times n}$ v \mathbb{R}^{mn} .

Za matrike $A \in \mathbb{R}^{m \times n}$, $B \in \mathbb{R}^{n \times p}$ in $C \in \mathbb{R}^{p \times r}$ velja:

$$\operatorname{vec}(ABC) = (C^T \otimes A)\operatorname{vec}(B).$$

8.5 Definitnost matrik

Spomnimo se, da ima simetrična matrika $A \in \mathbb{R}^{n \times n}$ vse lastne vrednosti realne.

Simetrični matriki $A \in \mathbb{R}^{n \times n}$ pravimo

- pozitivno semidefinitna, če je $\mathbf{x}^T A \mathbf{x} \geq 0$ za vse $\mathbf{x} \in \mathbb{R}^n$.
- pozitivno definitna, če je $\mathbf{x}^T A \mathbf{x} > 0$ za vse neničelne $\mathbf{x} \in \mathbb{R}^n$.
- negativno semidefinitna, če je $\mathbf{x}^T A \mathbf{x} \leq 0$ za vse $\mathbf{x} \in \mathbb{R}^n$.
- negativno definitna, če je x^TAx < 0 za vse neničelne x ∈ ℝⁿ.
 nedefinitna, če je x^TAx > 0 za nekatere x ∈ ℝⁿ in y^TAy < 0
- za nekatere $\mathbf{y} \in \mathbb{R}^n$.

Posledica: Naj $A \in \mathbb{R}^{n \times n}$ simetrična z lastnimi vrednostmi $\lambda_i, \dots, \lambda_n.$

- A je **PSD** (pozitivno semidefinitna) $\Leftrightarrow \lambda_i \geq 0$ za $i = 1, \ldots, n$.
- A je **PD** (pozitivno definitna) $\Leftrightarrow \lambda_i > 0$ za i = 1, ..., n.
- A je **NSD** (negativno semidefinitna) $\Leftrightarrow \lambda_i \leq 0$ za $i = 1, \ldots, n$.

- A je **ND** (negativno definitna) $\Leftrightarrow \lambda_i < 0$ za i = 1, ..., n.
- A je **nedefinirana** \Leftrightarrow ima tako pozitivne kot negativne lastne vrednosti.

A je $\mathbf{PD} \Leftrightarrow A$ je \mathbf{PSD} in A obrnljiva.

(Sylvester). Simetrična matrika A je pozitivno definitna natanko tedaj, ko so determinante vseh vodilnih glavnih podmatrik matrike A pozitivne.

Simetrična matrika A je negativno definitna natanko tedaj, ko je determinanta vsake $k \times k$ vodilne glavne podmatrike A pozitivna, če je k sodo število, ter negativna, če je k liho število.

$$\det \begin{bmatrix} - & + & - & + \\ + & - & + & - \\ - & + & - & + \\ + & - & + & - \end{bmatrix} \sim ND$$

Izrek: Naj $A \in \mathbb{R}^{n \times n}$ simetrična ranga r. Velja

- A je PSD \Leftrightarrow obstaja $B \in \mathbb{R}^{n \times r}$, da je $A = BB^T$.
- A je PD \Leftrightarrow obstaja $B \in \mathbb{R}^{n \times n}$, da je $A = BB^T$.
- A je NSD \Leftrightarrow obstaja $B \in \mathbb{R}^{n \times r}$, da je $A = -BB^T$.
- A je ND \Leftrightarrow obstaja $B \in \mathbb{R}^{n \times n}$, da je $A = -BB^T$.
- A je nedefinirana ⇔ obstaja tako pozitivne kot negativne lastne vrednosti.

A je PD $\Leftrightarrow A$ je PSD in A obrnljiva.

(Razcep Choleskega). Obrn
ljiva matrika $A \in \mathbb{R}^{n \times n}$ ima razcep Choleskega

$$A = LL^T$$
,

kjer je $L \in \mathbb{R}^{n \times n}$ spodnje trikotna matrika, natanko tedaj, ko je A simetrična in pozitivno definitna.

Z uporabo spodnjega (rekurzivnega) algoritma: Simetrično matriko $A \in \mathbb{R}^{n \times n}$ zapišemo v bločni obliki

$$A_1 := A = \begin{bmatrix} a_{11} & b^T \\ b & B \end{bmatrix}$$

in definiramo

$$L_1 := \begin{bmatrix} \sqrt{a_{11}} & 0^T \\ \frac{1}{\sqrt{a_{11}}} b & I_{n-1} \end{bmatrix}.$$

Tedaj je

$$A_1 = \begin{bmatrix} a_{11} & b^T \\ b & B \end{bmatrix} = L_1 \begin{bmatrix} 1 & 0^T \\ 0 & B - \frac{1}{a_{11}} b b^T \end{bmatrix} L_1^T.$$

Ponovimo na simetrični matriki $A_2:=B-\frac{1}{a_{11}}bb^T\in\mathbb{R}^{(n-1)\times(n-1)}$. Naj bodo L_2,L_3,\ldots,L_n matrike, ki jih dobimo v ponovljenih korakih. Matrika L je potem

$$L = L_1 \cdot \begin{bmatrix} 1 & 0^T \\ 0 & L_2 \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} I_2 & 0 \\ 0 & L_3 \end{bmatrix} \cdot \ldots \cdot \begin{bmatrix} I_{n-1} & 0 \\ 0 & L_n \end{bmatrix}$$

8.6 Vektorski prostori

Realni vektorski prostor V je množica vektorjev v, za katere imamo definirani dve notranji operaciji

- seštevanje vektorjev $(u, v \in V \Rightarrow u + v \in V)$,
- množenje vektorjev z realnimi števili ($v \in V, \alpha \in \mathbb{R} \Rightarrow \alpha v = \alpha \cdot v \in V$),

z lastnostmi

- 1. u + v = v + u in (u + v) + w = u + (v + w),
- 2. obstaja ničelni vektor 0 in velja v + 0 = 0 + v = v,
- 3. za vsak $v \in V$ obstaja nasprotni vektor -v, za katerega velja v + (-v) = (-v) + v = 0,
- 4. $1 \cdot v = v$ za vsak $v \in V$,
- 5. $(\alpha\beta) \cdot v = \alpha \cdot (\beta \cdot v)$,
- 6. $(\alpha + \beta) \cdot v = \alpha \cdot v + \beta \cdot v$,
- 7. $\alpha \cdot (u+v) = \alpha \cdot u + \alpha \cdot v$,

za poljubne $u, v, w \in V$ in $\alpha, \beta \in \mathbb{R}$.

 ${\bf Izrek:}$ Naj boVvektorski prostor. Potem velja

- 1. V vsebuje ničelni vektor 0,
- 2. v vsakem vektorskem prostoru V je ničelni vektor 0 en sam,
- 3. $\alpha \cdot 0 = 0$ za vsak $\alpha \in \mathbb{R}$,
- 4. $0 \cdot v = 0$ za vsak $v \in V$.

Za vektorje $v_1,v_2,\ldots,v_n\in V$ in skalare $\alpha_1,\alpha_2,\ldots,\alpha_n\in\mathbb{R}$ imenujemo vektor

$$\alpha_1 v_1 + \alpha_2 v_2 + \ldots + \alpha_n v_n$$

linearna kombinacija vektorjev v_1, v_2, \dots, v_n . Denimo, ničelni vektor 0 je

$$0 \cdot v_1 + 0 \cdot v_2 + \ldots + 0 \cdot v_n$$

je linearna kombinacija poljubnih vektorjev $v_1, v_2, \ldots, v_n \in V$. Linearno kombinacijo z izključno ničelnimi koeficienti imenujemo **trivialna linearna kombinacija**.

Če je podmnožica U vektorskega prostora V

- (1) zaprta za seštevanje $(u, v \in U \Rightarrow u + v \in U)$ in
- (2) zaprta za množenje vektorjev z realnimi števili $(v \in U, \alpha \in \mathbb{R} \Rightarrow \alpha v \in U)$,

potem jo imenujemo **vektorski podprostor** prostora V.

Izrek: Podmnožica U vektorskega prostora V je vektorski podprostor natanko tedaj, ko je poljubna linearna kombinacija $\alpha u + \beta v$ vektorjev $u, v \in U$ tudi vsebovana v U.

Vsak vektorski podprostor po (2) vsebuje tudi vektor $0 \cdot v = 0$. Zatorej podmnožica vektorskega prostora, ki ne vsebuje ničelnega vektorja, ne more biti vektorski podprostor.

Ker lastnosti (1)-(7) veljajo za poljubne elemente vektorskega prostora V, veljajo tudi za vse elemente vektorskega podprostora U v V. Poleg tega je vektorski podprostor po definiciji zaprt za seštevanje in množenje s števili. Zatorej je vsak vektorski podprostor hkrati tudi vektorski prostor.

8.6.1 Linearna ogrinjača

 $\mathcal{L}\{v_1, v_2, \dots, v_n\}$ vektorjev v_1, v_2, \dots, v_n je množica vseh linearnih kombinacij vektorjev v_1, v_2, \dots, v_n .

Ker je linearna kombinacija linearnih kombinacij vektorjev $v_1, v_2, \ldots, v_n \in V$ zopet linearna kombinacija vektorjev v_1, v_2, \ldots, v_n , je po Izreku 2 linearna ogrinjača $\mathcal{L}\{v_1, v_2, \ldots, v_n\}$ linearni podprostor v V. Pravimo, da vektorji v_1, v_2, \ldots, v_n napenjajo prostor $\mathcal{L}\{v_1, v_2, \ldots, v_n\}$.

Ne le, da je linearna ogrinjača vektorski prostor. Velja celo več. Linearna ogrinjača vektorjev v_1, v_2, \ldots, v_n , vektorskega prostora V je najmanjši vektorski podprostor vV, ki vsebuje vektorje v_1, v_2, \ldots, v_n .

8.6.2 Baza vektorskega prostora

Vektorji v_1, v_2, \ldots, v_n v V so **linearno odvisni**, če obstaja vektor v_k , ki je linearna kombinacija ostalih $v_1, v_2, \ldots, v_{k-1}, v_{k+1}, \ldots, v_n$:

$$v_k = \alpha_1 v_1 + \alpha_2 v_2 + \ldots + \alpha_{k-1} v_{k-1} + \alpha_{k+1} v_{k+1} + \ldots + \alpha_n v_n,$$

kjer $\alpha_i \in \mathbb{R}$.

Vektorji v_1, v_2, \ldots, v_n v V so **linearno neodvisni**, če niso linearno odvisni. Ekvivalentno, v_1, v_2, \ldots, v_n v V so linearno neodvisni, če je njihova trivialna linearna kombinacija edina njihova linearna kombinacija, ki je enaka ničelnemu vektorju 0. Z drugimi besedami, v_1, v_2, \ldots, v_n v V so linearno neodvisni, če iz

$$\alpha_1 v_1 + \alpha_2 v_2 + \ldots + \alpha_n v_n = 0$$

sledi

$$\alpha_1 = \alpha_2 = \ldots = \alpha_n = 0.$$

Množica vektorjev $\{v_1,v_2,\dots,v_n\}$ je baza vektorskega prostora V,če

(B1) so v_1, v_2, \ldots, v_n linearno neodvisni in

(B2) v_1, v_2, \ldots, v_n napenjajo prostor V.

Izrek: Vsak vektorski prostor ima neštevno baz. Vse baze vektorskega prostora imajo enako število vektorjev.

Dimenzija~prostora~Vje enaka moči (poljubne) baze prostora V. Označimo jo z $\dim V.$

Izrek: Za vsako bazo vektorskega prostora V je zapis poljubnega vektorja $v \in V$ kot linearna kombinacija baznih vektorjev vedno enoličen.

8.6.3 Linearne preslikave

Naj bosta V in Uvektorska prostora. Preslikava $\tau:V\to U$ je linearna preslikava, če velja

- (1) $\tau(v+u) = \tau(v) + \tau(u)$ za vsaka $v, u \in V$ in
- (2) $\tau(\alpha v) = \alpha \tau(v)$ za vsak $v \in V$ in vsak $\alpha \in \mathbb{R}$.

Preslikava $\tau:V\to U$ je linearna natanko tedaj, ko velja

$$\tau(\alpha v + \beta u) = \alpha \tau(v) + \beta \tau(u)$$

za vse $v, u \in V$ ter vse $\alpha, \beta \in \mathbb{R}$.

Za poljubno linearno preslikavo $\tau: V \to U$ velja $\tau(0_V) = 0_U$. Naj bodo $\tau, \psi: V \to U$ ter $\theta: U \to W$ linearne preslikave in naj

Naj bodo $\tau, \psi: V \to U$ ter $\theta: U \to W$ linearne preslikave in na bo $\gamma \in \mathbb{R}$.

(1) Vsota $\tau + \psi : V \to U$ je preslikava, definirana s predpisom

$$(\tau + \psi)(v) = \tau(v) + \psi(v).$$

(2) **Produkt s skalarjem** $\gamma \tau: V \to U$ je preslikava, definirana s predpisom

$$(\gamma \tau)(v) = \gamma \tau(v).$$

(3) Kompozitum $\theta \circ \tau : V \to W$ je preslikava, definirana s predpisom

$$(\theta \circ \tau)(v) = \theta(\tau(v)).$$

Izrek: Vsota, produkt s skalarjem in kompozitum linearnih preslikav so linearne preslikave.

Posledica: Množica vseh linearnih preslikav iz vektorskega prostora V v vektorski prostor U je vektorski prostor

Izrek: Naj bodo $\tau, \psi: V \to U$ ter $\theta: U \to W$ linearne preslikave in naj bo $\alpha \in \mathbb{R}$.

1. Matrika, ki ustreza vsoti preslikav $\tau + \psi$, je enaka vsoti matrik posameznih preslikav.

$$A_{\tau+\psi,B}^C = A_{\tau,B}^C + A_{\psi,B}^C$$

2. Matrika, ki ustreza produktu s skalarjem $\alpha \tau$, je enaka večkratniku matrike preslikave.

$$A_{\alpha\tau,B}^C = \alpha A_{\tau,B}^C$$

3. Matrika, ki ustreza kompozitumu preslikav, je enaka produktu matrik posameznih preslikav.

$$A^{D}_{\theta \circ \tau, B} = A^{D}_{\theta, C} \cdot A^{C}_{\tau, B}$$

4. Matrika, ki ustreza inverzu obrnljive preslikave, je enaka inverzu matrike te preslikave. Torej, če je τ obrnljiva preslikava, je obrnljiva tudi matrika $A_{\tau B}^{C}$. Velja

$$A_{\tau^{-1},C}^B = (A_{\tau,B}^C)^{-1}$$

Neničelnemu vektorju v v V pravimo $lastni \ vektor$ linearne preslikave $\tau:V\to V$, če velja

$$\tau(v) = \lambda v.$$

Številu λ pravimo lastna vrednost linearne preslikave τ .

Izrek: Vsaka lastna vrednost linearne preslikave τ je tudi lastna vrednost poljubne matrike A_{τ} , ki pripada preslikavi τ . Vse matrike, ki pripadajo dani linearni preslikavi τ imajo enake lastne vrednosti.

Pravimo, da je linearno preslikavo $\tau:V\to V$ mogoče diagonalizirati, če obstaja baza, v kateri pripada preslikavi diagonalna matrika

Izrek: Linearno preslikavo $\tau:V\to V$ je mogoče diagonalizirati natanko tedaj, ko obstaja baza prostora V sestavljena iz lastnih vektorjev preslikave $\tau.$

Naj bo $\tau:V\to U$ linearna preslikava vektorskega prostora V vektorski prostorU.

 $\textbf{Def:}\,$ Jedro linearne preslikave τ je množica $\ker(\tau)$ vseh vektorjev $v\in V,$ za katere velja

$$\tau(v) = 0.$$

Def: Slika linearne preslikave je množica im $(\tau) = \{\tau(v) : v \in V\} \subset U$.

Izrek: Jedro ker τ linearne preslikave $\tau:V\to U$ je vektorski podprostor v V, slika im τ pa vektorski podprostor v U.

Izrek: Naj bo $\tau:V\to U$ linearna preslikava iz vektorskega prostora V v vektorski prostor U.

- 1. τ je injektivna natanko tedaj, ko je ker $\tau = \{0\}$.
- 2. τ je surjektivna natanko tedaj, ko je im $\tau = U$.

Izrek: Naj bo $\tau:V\to U$ linearna preslikava in naj bo $A=A_{\tau,B,C}$ matrika, ki pripada preslikavi $\tau.$ Potem je

- 1. $\dim(\operatorname{im}(\tau)) = \operatorname{rank}(A)$,
- 2. $\dim(\ker(\tau)) + \dim(\operatorname{im}(\tau)) = \dim(V)$.

Posledica: Naj bo $\tau:V\to U$ linearna preslikava, $\dim V=\dim U=n$ in naj boAneka matrika, ki pripada $\tau.$ Naslednje trditve so ekvivalentne:

- 1. τ je bijektivna.
- 2. τ je injektivna.
- 3. τ je surjektivna.
- 4. A je obrnljiva.
- 5. $ker \tau = \{0\}.$
- 6. $N(A) = \{0\}.$
- 7. $\operatorname{im} \tau = U$.

- 8. $C(A) = \mathbb{R}^n$.
- 9. Rang matrike A je n.
- 10. Vrstice matrike A so linearno neodvisne.
- 11. Vrstice matrike A razpenjajo \mathbb{R}^n .
- 12. Vrstice matrike A tvorijo bazo \mathbb{R}^n .
- 13. Stolpci matrike A so linearno neodvisni.
- 14. Stolpci matrike A razpenjajo \mathbb{R}^n .
- 15. Stolpci matrike A tvorijo bazo \mathbb{R}^n .
- 16. $\det A \neq 0$.
- 17. Homogeni sistem enačbAx = 0 ima le trivialno rešitev.
- 18. Sistem enačbAx=bima rešitev za vsak $b\in\mathbb{R}^n.$